

REPUBLIKA KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
ГЈУКТА КУШТЕТУЕСЕ
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 30. juna 2017. godine
Br. ref.:RK 1097/17

РЕШЕЊЕ О НЕПРИХВАТЉИВОСТИ

у

слуčaju br. KI92/16

Podnositelj

Jusuf Berisha

**Ocena ustavnosti presude Rev. br. 344/2015 Vrhovnog suda Kosova
od 12. januara 2016. godine**

УСТАВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ КОСОВО

u sastavu

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snežhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdjiu, sudija
Selvete Gérxhaliu-Krasniqi, sudija i
Gresa Caka-Nimani, sudija

Поднositelj zahteva

1. Zahtev je podneo Jusuf Berisha iz Prištine (u daljem tekstu: поднositел захтева), koga zastupa Ramiz Suka, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnositac zahteva osporava presudu Rev. br. 344/2015 Vrhovnog suda Kosova od 12. januara 2016. godine, kojom je odbijena, kao neosnovana, revizija podnosioca izjavljena na presudu Apelacionog suda Kosova.
3. Osporena odluka je uručena podnosiocu zahteva 9. marta 2016. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke kojom je, po navodima podnosioca zahteva, došlo do povrede prava koja su garantovana članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i članom 46. [Zaštita imovine] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 29 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 15. juna 2016. godine, podnositac je podneo zahtev Ustavnom суду (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 12. jula 2016. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Snezhanu Botusharovu za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Bekim Sejdiu i Selvete Gërxhaliu-Krasniqi.
8. Dana 22. avgusta 2016. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.
9. Dana 04. novembra 2016. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Almira Rodriguesa za predsedavajućeg Veća za razmatranje umesto sudije Roberta Carolana, koji je podneo ostavku 9. septembra 2016. godine.
10. Dana 07. decembra 2016. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznalo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

11. Podnositac zahteva je 2007. godine, podneo tužbeni zahtev Opštinskom sudu u Podujevu za utvrđivanje svog navodnog prava svojine na parceli koja je registrovana u vlasništvu opštine Podujevo.
12. Dana 14. septembra 2007. godine, Opštinski sud je [presuda C. br. 114/2007] odbio, kao neosnovan, tužbeni zahtev podnosioca.

13. Podnositac zahteva je uložio žalbu Okružnom sudu protiv navedene presude.
14. Dana 22. oktobra 2008. godine, Okružni sud je [rešenjem Ac.br.970/2007] usvojio žalbu podnosioca zahteva, poništio prvostepenu presudu i vratio slučaj na ponovno odlučivanje Opštinskom sudu.
15. Dana 01. decembra 2009. godine, u ponovljenom postupku Opštinski sud je [presuda C. br. 878/2008] odbio, kao neosnovan, tužbeni zahtev podnosioca, obrazlažući da podnositac zahteva nije priložio nikakav dokaz kojim potkrepljuje svoju tvrdnju o vlasništvu na spornoj parceli.
16. Podnositac zahteva je uložio žalbu Okružnom sudu protiv navedene presude Opštinskog suda.
17. Dana 08. aprila 2015. godine, Apelacioni sud je [presudom CA.br.1627/2012] odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva i potvrdio prvostepenu presudu Opštinskog suda.
18. Podnositac zahteva je protiv navedene presude Apelacionog suda uložio zahtev za reviziju Vrhovnom sudu.
19. Dana 01. decembra 2015. godine, Vrhovni sud je [presudom Rev.br.344/2015] odbio, kao neosnovan, zahtev podnosioca za revizijom i potvrdio presude nižestepenih sudova. U obrazloženju svoje presude, Vrhovni sud je, *inter alia* naveo:

“[...] tužilac nije argumentovao tokom celokupnog postupka, da je on ili njegovi preci imali imovinsko pravo nad spornom parcelom, prema nekoj zakonski vrednoj osnovi za sticanje vlasništva nad nekretninom, i da imovinsko pravo nad spornom nekretninom, tužilac nije mogao da stekne sa sticajem zastare [...]”

Navodi podnosioca

20. Podnositac zahteva tvrdi povredu člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje].
21. Pored toga, podnosioca zahteva tvrdi da je njegovo pravo na zaštitu imovine povređeno zato što je sporna nepokretnost prešla iz privatne u društvenu svojinu na nezakonit način.
22. Podnositac zahteva tvrdi da su mu osporenom odlukom povređena prava na pravično suđenje i zaštitu imovine zbog pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava. Podnositac zahteva se ne poziva ni na jedan drugi član Ustava.

Prihvatljivost zahteva

23. Sud prvo ispituje da li je zahtev podnosioca ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom, dalje obrazloženi Zakonom i propisani Poslovnikom.

24. U tom smislu, Sud se poziva na član 113. stav 7 Ustava koji propisuje:
- “Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”*
25. Sud se, takođe, poziva i na član 48. Zakona, koji propisuje:
- “Podnositelj podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnositelj želi da ospori.“*
26. Sud, takođe, uzima u obzir pravilo 36 (1) (d) i (2) (b) Poslovnika, koje predviđa:
- (1) *“Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:*
[...]
(d) ako je zahtev prima facie opravдан ili nije očigledno neosnovan.
- (2) *“Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:*
[...]
(b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravдавaju tvrdnju o kršenju osnovnih prava.“
27. Sud podseća da podnositelj zahteva navodi povredu prava na pravično i nepristrasno suđenje i prava na zaštitu imovine.
- Navodna povreda člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava**
28. Sud primećuje da podnositelj zahteva tvrdi povredu svog prava na pravično suđenje na osnovu pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.
29. U tom smislu, Sud se poziva na član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava, koji propisuje:
1. *Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.*
2. *Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.*
30. Sud ponavlja da nije nadležnost Ustavnog suda da svojom ocenom zameni ocenu koju su dali redovni sudovi, jer je prema opštim pravilima, dužnost redovnih sudova da ocene činjenice koje se nalaze pred njima i primene zakon (vidi: slučaj Ustavnog suda KI47-48/15, ocena ustavnosti presude AC-II-14-

0057 Posebne komore Vrhovnog suda Kosova od 12. marta 2015. godine, podnositac zahteva: *Beqir Kosokoviku i Mustafë Lutolli*). Uloga je Ustavnog suda da oceni da li je sudski proces u celini bio pravičan i nepristrasan kako se zahteva članom 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima (vidi, *inter alia*: slučajeve ESLjP, *Edwards protiv Ujedinjenog kraljevstva*, 16. decembra 1992. godine, str. 34, Serija A. br. 247, *B. Vidal protiv Belgije*, 22. aprila 1992. godine, str. 33, Serija A. br. 235).

31. Sud smatra da podnositac zahteva ne dokazuje da je sudski proces u celini bio nepravičan i proizvoljan kako bi Ustavni sud zaključio da je povređena suština prava na pravično i nepristrasno suđenje.
32. Na osnovu gore navedenog, Sud ponavlja da je na redovnim sudovima da ocene da li je zahtev za utvrđivanje prava svojine nad spornom nepokretnosti razmatran u skladu sa zakonom. Zahtev za utvrđivanje prava svojine je razmatran pred tri sudska stepena, dobijajući konačnu presudu Vrhovnog suda, koji je utvrdio da podnositac zahteva „*nije argumentovao tokom celog postupka, da je on ili njegovi preci imali imovinsko pravo nad spornom parcelom*“.
33. Pored toga, Sud primećuje da podnositac zahteva nije pružio dokaz koji pokazuje da su postupci pred redovnim sudovima bili nepravični ili proizvoljni i kao takvi suštinski degradirali sudski proces u njegovoj celosti. (Vidi: slučaj ESLjP, *Dombo Beheer protiv Holandije*, presuda od 27. oktobra 1993. godine, Serija A, br. 274).
34. Sud, dalje, smatra da je Vrhovni sud potpuno obrazložio svoje rešenje, detaljno objašnjavajući zašto je zahtev za revizijom neosnovan, ocenjujući utvrđivanje činjeničnog stanja i primenu zakona na snazi, i ocenjujući odluke nižestepenih sudova na osnovu tvrdnji pokrenutih od strane podnosioca zahteva.
35. Stoga, u ovim okolnostima, Sud utvrđuje da se osporenom odlukom nije povredilo pravo podnosioca zahteva na pravično i nepristrasno suđenje kao što je garantovano članom 31. Ustava.

Navodna povreda člana 46. [Zaštita imovine] Ustava

36. Sud primećuje da podnositac zahteva tvrdi i povredu svog prava na zaštitu imovine zbog pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.
37. U tom smislu, Sud se poziva na član 46. [Zaštita imovine] Ustava, koji propisuje:
  1. *Garantuje se pravo na imovinu.*
  2. *Korišćenje imovine je regulisano zakonom, u skladu sa javnim interesom.*
  3. *Niko se ne može arbitrarno lišiti lične imovine. Republika Kosovo ili javne vlasti Republike Kosovo mogu izvršiti eksproprijaciju imovine ako je ista u skladu sa zakonom, ako je neophodna ili adekvatna za postizanje*

javnih ciljeva ili podržavanje javnog interesa, a za koju se vrši neposredna adekvatna kompenzacija licu ili licima, imovina kojih se eksproriiše“.

38. Sud se poziva i na član 1. [Zaštita imovine] Protokola 1 Evropske konvencije o ljudskim pravima (EKLjP), koji propisuje:

„(1) Svako fizičko i pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uslovima predviđenim zakonom i opštim načelima međunarodnog prava.

(2) Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne utiču na pravo države da primenjuje zakone koje smatra potrebnim da bi regulisala korišćenje imovine u skladu s opštim interesima ili da bi obezbedila naplatu poreza ili drugih dažbina ili kazni“.

39. U tom smislu, Sud smatra da se član 46. Ustav u vezi sa članom 1 Protokola 1 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava (EKLjP) poziva na pravo na zaštitu postojeće imovine i ne predviđa pravo na sticanje imovine.
40. Sud podseća da je utvrđivanje prava svojine bio predmet spora pred tri redovna sudska stepena i presudom Vrhovnog suda se utvrdilo da podnositelj zahteva „*nije argumentovao (...) da je on ili njegovi preci imali imovinsko pravo nad spornom parcelom*“. Osim toga, Vrhovni sud je takođe utvrdio da podnositelj zahteva „*nije mogao da stekne imovinsko pravo nad spornom nekretninom sa sticajem zastare [...]*“.
41. Sud podseća na član 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava], koji utvrđuje da se „*Osnovna prava i slobode zagarantovana ovim Ustavom tumače u saglasnosti sa sudsakom odlukom Evropskog suda za ljudska prava*“. Stoga, Ustavni sud je kao „*konačna vlast u Republici Kosovo za tumačenje Ustava*“ (član 112. Ustava), obavezan da uzme u obzir sudsку praksu ESLjP kada ispituje navodne povrede ljudskih prava i osnovne slobode koje su garantovane Ustavom.
42. U tom smislu, Sud se poziva na jurisprudenciju ESLjP koji utvrđuje da „*Sud [ESLjP] prihvata da član 1 Protokola 1 koji garantuje pravo svakom pojedincu na uživanje sopstvene imovine, ali ne garantuje pravo na sticanje imovinu putem nasledstva ili izražavajući volju sa imovinsko pravnim posledicama.*“ (Vidi: slučaj ESLjP, *Marckx protiv Belgije*, zahtev br. 6833/74 od 13. juna 1979. godine).
43. Dakle, Sud smatra da član 1. Protokola 1 EKLjP u vezi sa članom 46. Ustava ne garantuje pravo na sticanje svojine (imovine); sticanje svojine se reguliše zakonom i eventualni sporovi treba da se rešavaju u redovnim sudovima.
44. Dakle, u ovakvim okolnostima, Sud utvrđuje da se osporenom odlukom nije povredilo pravo podnositelja zahteva na zaštitu imovine kao što je garantovano članom 46. Ustava i članom 1. Protokola 1 EKLjP.

Zaključak

45. Sud zaključuje da je podnositac zahteva izgradio svoje tvrdnje na zakonskim osnovama, odnosno na osnovu pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.
46. Na osnovu svega navedenog, Sud smatra da činjenice predstavljene od strane podnosioca zahteva ne opravdavaju ustavnu tvrdnju o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje, kao što je garantovano članom 31. Ustava, i prava na zaštitu imovine, kao što je garantovano članom 46. Ustava i članom 1 Protokola 1 EKLjP.
47. Dakle, Sud u skladu sa pravilom 36 (1) (d) i (2) (b), utvrđuje da je zahtev neprihvatljiv, kao očigledno neosnovan, na ustavnim osnovama.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova, u skladu sa članom 113, 1 i 7 Ustava, članom 48. Zakona i pravilima 36 (1) (d), (2) (b) Poslovnika, na sednici održanoj 7. decembra 2016. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona; i
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Snezhana Botusharova

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi